

Stortingets energi- og miljøkomité

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 21.10.20

Statsbudsjettet 2021

Norsk Industri har merket seg at regjeringen viderefører den nåværende CO₂-kompensasjonen i budsjettet for 2021. Det er viktig. I budsjettforslaget fremgår det også at regjeringen vil ta stilling til om ordningen skal videreføres i Norge etter at EU har vedtatt sine nye retningslinjer. Disse foreligger nå. Vi legger til grunn at regjeringen både vil videreføre ordningen og utnytte det handlingsrommet retningslinjene gir. Ordningen må virke effektivt mot karbonlekkasje, være robust og gi nødvendig forutsigbarhet. Vi vil særlig peke på de nye mulighetene EUs retningslinjer åpner for om ekstratildeling for bedrifter som er særlig utsatt for risiko for karbonlekkasje og bruk av studier for å fastslå en markedsbasert overveltningfaktor. Det er videre viktig at regjeringen arbeider overfor EU for å få inn de kvalifiserte sektorer som per i dag ikke er med i ordningen.

Det er gledelig at regjeringen har besluttet å bevilge midler for å få realisert en helhetlig verdikjede for CCS. Det er viktig for å gjennomføre industriens veikart for reduserte utslipp, for leverandører av fangstanlegg og for å bidra til at CO₂-håndtering demonstreres og får utbredelse. Den beste løsningen vil være at også Fortum Oslo Varmes fangstanlegg blir med fra start. To fangstanlegg vil styrke verdikjeden for utvikling av CCS og redusere den forretningsmessige og prosjektmessige risikoen. Fullskalaprojektet kan gi verdifull erfaring fra to sektorer som begge trenger CCS. Satsing på CCS vil skape nye og trygge eksisterende arbeidsplasser i eksport- og leverandørindustrien. Innstramningen i markedsstabiliseringsmekanismen i kvotehandelsystemet (ETS) fra 2019 gjør at de utslippsreduksjoner disse to anleggene vil bidra til i Norge også reduserer de totale utslippene i Europa.

Når regjeringen ikke ønsker å finansiere to prosjekter, merker vi oss at de vil gi betinget støtte til Fortum, gitt at de får eksternt finansiering. Regjeringen vil at Fortum skal søke EUs innovasjonsfond om støtte. Fondet har 1 mrd euro til disposisjon i første utlysning. Det er mange ulike prosjekter fra hele Europa som vil søke støtte derfra og nåløyet er trangt. Fondet fungerer slik at en enten får støtte til alt en søker om eller ingenting. Vi er bekymret for at den andelen det legges opp til skal dekkes av Innovasjonsfondet blir for høy til at de når opp. Det er viktig å sikre en nasjonal finansiering som styrker prosjektets mulighet for støtte. Vi ber derfor Stortinget øke den betingede støtten til dette prosjektet.

De midlertidige endringene i skattesystemet for olje- og gassnæringen har ført til at mange prosjekter som var utsatt likevel blir planlagt og gjennomført nå. Det skaper et godt grunnlag for fortsatt aktivitet som sikrer arbeidsplasser, og for at viktige teknologimiljøer opprettholdes og videreutvikles. Mye av teknologien og løsningene som tilbys fra norske leverandører bidrar til energieffektivisering og en mer klimavennlig industri. Industrien ser veldig positive effekter av den midlertidige skatteendringen hos leverandørbedriftene.

Norsk Industri er positiv til at Statsbudsjettet har et kapittel om finansiering av flytende havvind. Men det er veldig viktig å etablere rammebetingelser som gir havvindutbygginger på norsk sokkel, som igjen gir norsk industri en sterk posisjon og eksportmuligheter.

Støtten på 35 MNOK til NORWEP er avgjørende for å få norsk leverandørindustri ut i det globale markedet. 302 millioner kroner til petroleumssektoren i Forskningsrådet er utløsende for mange teknologiutviklingsprosjekter. 100 MNOK til en hydrogen-satsing er viktig. Dette kan, sammen med CCS, fort bli nøkkelteknologi for å løse klimaproblemet.

Det gis ingen signaler i budsjettet om innretningen på Enovas nye mandat fra 2021. Rammer for virksomheten må være tilpasset industriens behov for risikoavlastning. Vi vil at kvotepliktig sektors prosjekter skal likebehandles med ikke-kvotepliktig sektor i det nye mandatet. Både kjent og ny teknologi bør få risikoavlastning. Fjerning av CO₂-utslipp raskt er viktigere enn noen gang, og i tråd med anbefalingene i Klimakur 2030. Industrien har de største prosjektene og kan produsere klimariktige materialer som er helt nødvendig i det grønne skiftet. Innstrammingene i kvotehandelssystemets markedsstabiliseringsmekanisme gjør skillet mellom kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor stadig mindre relevant. Sirkulær økonomi bør inn i Enovas mandat.

Som stimulerings tiltak rettet inn mot maritim næring, ønsker vi å forsere ombyggingen av offshorefartøy til mer miljøvennlig skip med bl.a. batteripakker, ved at Enova får et særlig ansvar for en slik forsterket satsing.

Satsing på sirkulær økonomi bør forsterkes. Risikoavlastning er avgjørende for at nye ressurseffektive løsninger utvikles og kommersialiseres. Målet må være å støtte prosjekter som gir utslippsreduksjoner sammenlignet med uttak og bruk av jomfruelige råvarer ved produksjon, i Norge og globalt. En egen PILOT-S ordning, etter modell fra PILOT-E, er treffsikkert og godt egnet siden løsninger for sirkulær økonomi kjennetegnes ved samarbeid mellom flere aktører på tvers av sektorer. Ved å dedikere 100 mill. kroner til et slikt program i 2021, bør det ligge til rette for at en kan komme godt i gang. Det er et stort behov for å teste ut muligheter for gjenvinning av avfall og biprodukter som i dag går til deponi. Det bør derfor også etableres et nasjonalt testsenter for sirkulær økonomi.

Regjeringen foreslår å innføre en avgift på 149 kroner per tonn CO₂-utslipp fra ikke-kvotepliktig forbrenning av avfall. Norsk Industri støtter forslaget, men mener at avgiften må speile kvoteprisen, for å gi like konkurransevilkår mellom kvotepliktige og ikke-kvotepliktige forbrenningsanlegg, dvs. et avgiftsnivå på ca. 250 kroner per tonn CO₂. Dette vil gi et merproveny på 80 millioner kroner.

Regjeringen foreslår å innføre en CO₂-avgift tilsvarende 25 prosent av den generelle CO₂-avgiften på bruk av naturgass og propan (LPG) til kjemisk reduksjon, metallurgiske prosesser, mv. Det er varslet en opptrappingsplan for avgiften de neste årene. Avgiften vil treffe eksportindustri som fortsatt er hardt rammet av korona-pandemien. Avgiftsfritaket for kjemisk reduksjon, metallurgiske prosesser, mv. bør derfor videreføres i ett år til og det bør komme på plass en avtale mellom industrien og myndighetene om opptrappingsplan.

Opprinnelsesgarantier kan slik de er utformet i dag undergrave industriens konkurransevne ved at det paradoksalt nok skapes usikkerhet om hvorvidt vår vann- og vindkraft er fornybar. NVEs introduksjon av en klimadeklarasjon for å bøte på ulempene opprinnelsesgarantiene gir, har skapt større forvirring. Regjeringen må endre dette og

samtidig løfte saken prinsipielt overfor EU slik at ordningen kan fjernes helt eller endres slik at den ikke bidrar til usikkerhet rundt den kraftintensive industrien i det grønne skiftet.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier-Hansen (*sign*)
Adm. dir